

Sygn. akt I C 304/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Grodzki

Protokolant: Artur Suwała

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.

przeciwko (...) W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) W. na rzecz powoda (...) z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 104.185,92 (sto cztery tysiące sto osiemdziesiąt pięć 92/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie oddala powództwo;
3. zasądza od pozwanego (...) W. na rzecz powoda (...) z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 10.627 (dziesięć tysięcy sześćset dwadzieścia siedem) złotych tytułem kosztów procesu z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 304/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 6 lipca 2019 roku (data prezentaty) powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. wniósł o nakazanie pozwanemu (...) W. aby zapłaciło powodowi kwotę 104.185,92 złote wraz odsetkami ustawowymi od 31 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Uzasadniając powództwo spółka wskazała, że zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. umowę o roboty budowlane. Powódce zostały zgodnie z umową powierzona została realizacja dostawy i montażu wykładziny podłogowej (wraz z niezbędnymi wylewkami i cokołami) dla obiektu Liceum Ogólnokształcącego przy ul. (...) w W.. Powódka podkreśliła, że została zgłoszona pozwanemu jako podwykonawca spółki (...) sp. z o.o. a trybie art. 647¹ k.c. oraz było jej przez (...) W. wypłacane wynagrodzenie. Zdaniem powódki wypłacanie wynagrodzenia, że pozwana jako inwestor wyraziła zgodę na zawarcie umowy o roboty budowlane między powódką a (...) sp. z o.o. W związku z tym zdaniem powódki pozwany powinien zapłacić jej za roboty budowlane odebrane w dniu 10 listopada 2016 roku zgodnie z wystawioną fakturą VAT (pозew z 6 lipca 2019 roku, k.8-10).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 listopada 2017 roku referendarz sądowy nakazał pozwanemu (...) W., aby zapłaciło powodowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 104.185,92 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.919,50 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w

terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnioś w tymże terminie sprzeciw. (nakaz zapłaty z 16 listopada 2017 roku)

W dniu 2 marca 2018 roku pozwane (...) W. wniosło sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 16 listopada 2017 roku i wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz (...) W. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 77-84)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 listopada 2013 roku pozwane (...) W. – D. T. (zamawiający) na podstawie przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego zawarło z (...) sp. z o.o. (wykonawca) umowę nr (...). Pozwane (...) W. powierzyło (...) sp. z o.o. do wykonania zamówienie pod nazwą „Projekt wykonawczy i budowa S. gimnastycznej z przebudową istniejącego obiektu LO przy ul. (...) w W.”. Zgodnie z § 1 umowy w ramy przedmiotu umowy wchodziły wykonanie projektów wykonawczych na bazie projektu budowlanego, na podstawie którego pozwany uzyskał pozwolenie na budowę oraz wykonanie robót budowlanych. Zgodnie z § 4 ust. 1 umowy wykonawca mógł powierzyć podwykonawcą do wykonania wyłącznie część przedmiotu zamówienia, o którym mowa w załączniku nr 3 do umowy. Zatrudnienie podwykonawców wymagało wcześniejszej akceptacji zamawiającego. W § 4 ust. 2 umowy uregulowano, że umowy zawierane przez wykonawcę z podwykonawcami o wykonanie części zamówienia wymagają pisemnej akceptacji zamawiającego przed ich podpisaniem. W § 4 ust. 3 umowy zostało wskazane, że wykonawca jest zobowiązany przedłożyć zamawiającemu do akceptacji projekt umowy o wykonanie części zamówienia przed jej zawarciem z podwykonawcą. (umowa z 6 listopada 2013 roku nr TAR- (...))

Pozwany z (...) sp. z o.o. zawarł w latach 2013-2014 cztery aneksy do umowy z 6 listopada 2013 roku (aneksy nr (...), k. 130-133)

W dniu 30 czerwca 2015 roku (...) sp. z o.o. w związku wygaśnięciem części środków budżetowych przeznaczonych na realizację zadania inwestycyjnego w roku 2014 oraz koniecznością przeznaczenia części środków 2015 roku na zakup pierwszego wyposażenia nowej części budynku zawarł z pozwanym aneks nr (...) dokonując zmiany w harmonogramie rzeczowo-finansowym prac projektu i robót budowlanych (aneks nr (...), k. 134)

W dniu 9 lipca 2015 roku (...) sp. z o.o. skierowała do pozwanego pismo z wnioskiem o akceptację projektu umowy o roboty budowlane z powodem. (pismo z 16 lipca 2015 roku, k. 103)

W dniu 9 lipca 2015 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (zamawiający) zawarła umowę z powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. (wykonawca) umowę o roboty budowlane nr (...). Umowa została zawarta w związku z dokonaniem przez pozwane (...) W. – D. T. w W. wyboru (...) sp. z o.o. w W. jako generalnego wykonawcy na zadaniu inwestycyjnym. Zgodnie z § 13 ust. 1 umowy podstawę wystawienia faktur przez wykonawcę stanowią protokoły częściowego i końcowego odbioru etapów robót określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym o którym mowa w § 1 ust 6 umowy podpisane przez kierownika budowy lub kierownika robót budowlanych ze strony zamawiającego. W myśl § 13 ust. 2 suma zafakturowanych i zapłaconych kwot wynagrodzenia objętych fakturami częściowymi, do czasu odbioru końcowego przedmiotu umowy nie może przekroczyć 90% wynagrodzenia brutto (umowa nr (...) z dnia 9 lipca 2015 roku, k. 20-29).

Pismem z 16 lipca 2015 roku Urząd D. T. poinformował (...) sp. z o.o., że nie akceptuje przedstawionego projektu umowy z firmą podwykonawczą (...) sp. z o.o. o wykonanie dostawy i montażu wykładziny podłogowej, bowiem jej akceptacja naruszyłaby § 10 ust. 6 umowy podstawowej nr TAR- (...) z 6 listopada 2013 roku i spowodowałaby możliwe przekroczenie wartości zamówienia publicznego (pismo z 16 lipca 2015 roku, k. 103).

Z tytułu realizacji umowy przez powódkę, pozwana dokonywała wpłat wynagrodzenia przysługującego powódce bezpośrednio na rachunek bankowy powódki w dniu:

- 10 maja 2016 roku z tytułu faktury VAT nr (...), w związku z fakturą VAT nr (...),

- 24 sierpnia 2016 roku z tytułu faktury VAT nr (S)FS-54/16/07 w związku z fakturą VAT nr (...),
- 25 sierpnia 2016 roku z tytułu faktury VAT nr (S)FS-55/16/07 w związku z fakturą VAT nr (...),
- 22 września 2016 roku z tytułu faktury VAT nr (S)FS-41/16/08 w związku z fakturą VAT nr (...), oraz
- 20 października 2016 roku z tytułu faktury VAT nr (S)FS-41/16/08 w związku z fakturą VAT nr (...). (wyciąg z rachunku bankowego powódki, k. 38-39)

Przynajmniej od początku 2016 roku przedstawiciel pozwanego miał świadomość, że część pracy na terenie Liceum przy ul. (...) w W. wykonuje powódka jako podwykonawca. Pozwany biorąc pod uwagę niewypłacalność (...) sp. z o.o. w stosunku do podwykonawców świadomie wypłacał powódce wynagrodzenie na podstawie protokołów odbioru poszczególnych robót z obawy, że powódka w przeciwnym razie opuści budowę. (zeznania świadka K. K., k. 193-194, zeznania świadka M. G., k. 194-195, zeznania świadka D. Z., k. 112, zeznania świadka I. O., k.210-211)

W dniu 27 czerwca 2016 roku (...) sp. z o.o. zawarła z powodem aneks nr (...) do umowy (...) z 9 lipca 2015 roku. Aneks rozszerzono zakres rzeczowo przedmiotu umowy oraz zmieniono termin realizacji prac ustalając, że wykonawca zobowiązuje się do realizacji przedmiotu aneksu do umowy w terminie 14 lipca 2016 roku do 18 lipca 2016 roku (aneks nr (...) do umowy, k. 36).

Aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2016 roku (...) sp. z o.o. oraz pozwany zmienili § 2 ust 1 umowy ustalając, że termin realizacji robót budowlanych objętych etapem I i II wraz z bezusterkowym odbiorem końcowym i przekazaniem budynku użytkownikowi zgodnie z zatwierdzonym przez inwestora harmonogramem robót, lecz nie później niż do dnia 31 października 2016 roku. Jednocześnie ustalono, że przekazanie inwestorowi dokumentacji podwykonawczej oraz kosztorysów podwykonawczych na całe zamierzenie inwestycyjne w zakresie objętym umową do dnia 31 października 2016 roku (aneks nr (...), k.136).

Aneks nr (...) do umowy nr (...) sp. z o.o. oraz pozwany z 31 października 2016 roku zmienili ponownie § 2 ust 1 umowy ustalając, że termin realizacji robót budowlanych objętych etapem II wraz z bezusterkowym odbiorem końcowym i przekazaniem budynku użytkownikowi zgodnie z zatwierdzonym przez inwestora harmonogramem robót, lecz nie później niż do dnia 21 grudnia 2016 roku. Jednocześnie ustalono, że przekazanie inwestorowi dokumentacji podwykonawczej oraz kosztorysów podwykonawczych na całe zamierzenie inwestycyjne w zakresie objętym umową do dnia 30 grudnia 2016 roku (aneks nr (...), k.137).

W dniu 10 listopada 2016 roku został sporządzony protokół zaawansowania robót budowlanych nr 4. Protokół został podpisany przez kierownika robót reprezentującego (...) sp. z o.o. oraz kierownika robót reprezentującego powódkę. Wartość robót wykonanych w objętym nim okresie rozliczeniowym została określona na kwotę 84.704,00 zł. Na podstawie protokołu powód wystawił fakturę VAT numer (S) FS-50/16/11 na kwotę 104.185,92 zł (84.704,00 zł powiększona o podatek VAT). W dniu 25 sierpnia 2016 roku odbył się częściowy odbiór prac, a 26 sierpnia odbiór inwestorski został przerwany z powodu stwierdzenia uwag co do wykonania prac i braku możliwości oceny realizacji przedmiotu umowy. Pozwany nie zapłacił powódce za wykonanie robót za które powódka wystawiła fakturę numer (S) FS-50/16/11 z uwagi na wyczerpanie limitu płatności przed odbiorem końcowym. Prace nie zostały w całości wykonane. Prace wykonywane przez powoda były wykonane prawidłowo. (protokół zaawansowania robót budowlanych nr 4, k.40-41, zestawienie wartości wykonanych robót, k. 41, faktura VAT numer nr (S) FS-50/16/11, k. 42, zeznania świadka D. Z., k. 112, protokół k. 104)

Aneks nr (...) do umowy nr (...) z 20 grudnia 2016 roku (...) sp. z o.o. oraz pozwany zmienili ponownie § 2 ust 1 umowy ustalając, że termin realizacji robót budowlanych objętych etapem II wraz z bezusterkowym odbiorem końcowym i przekazaniem budynku użytkownikowi zgodnie z zatwierdzonym przez inwestora harmonogramem robót, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2017 roku. Jednocześnie ustalono, że przekazanie inwestorowi

dokumentacji podwykonawczej oraz kosztorysów podwykonawczych na całe zamierzenie inwestycyjne w zakresie objętym umową do dnia 30 czerwca 2017 roku (aneks nr (...), k.138).

W dniu 27 lutego 2017 roku powódka skierowała do pozwanego ostateczne przedprocesowe wezwanie do zapłaty na kwotę 107.527,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Powódka wskazała, że kwota ta odpowiada nieuregulowanym należnościom wynikającym z umowy nr (...) z dnia 9 lipca 2015 roku zawartej między powódką a (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., zmienionej aneksem nr (...) z 9 lipca 2015 roku, zawartej za zgodą (...) D. T. (...) W., jako inwestora, stosowanie do postanowienia § 1 ust. 7 umowy. (ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, k. 43)

Prace budowlane na terenie Liceum Ogólnokształcącego przy ul. (...) w W. nadal trwają. (zeznania świadka D. Z., k. 112)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów złożonych do akt sprawy. Powyższe dokumenty Sąd uznał za pełnowartościowy dowód w sprawie i wiarygodny materiał dowodowy albowiem ich autentyczność i zawartość nie budzą wątpliwości. Nie były one również kwestionowane przez strony.

Za wiarygodne i zasługujące na przyznanie im mocy dowodowej Sąd uznał zeznania świadków K. K., M. G., I. O., którzy zeznawali na okoliczności czynności i działań, w których bezpośrednio uczestniczyli właśnie z racji pełnionych funkcji. Ponadto odzwierciedlały one zapisy i ustalenia wynikające z umowy podwykonawczej.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadka D. Z. w zakresie w jakim wskazywała, że pozwany nie widział umowy jaką zawarł (...) sp. z o.o. (wykonawca) z powódką oraz, że przedstawiciele (...) W. mieli wiedzę, że powódka wykonywała posadzki w budynku liceum.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W myśl art. 12 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz.U.2017.933) do umów o roboty budowlane zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę na podstawie takich umów stosuje się art. 647¹ ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Zgodnie z art. 647¹ § 1 k.c. - w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy pomiędzy pozwanym a (...) sp. z o.o. (Dz.U. 2003.49.408) - w umowie o roboty budowlane, o której mowa w art. 647 k.c., zawartej między inwestorem a wykonawcą (generalnym wykonawcą), strony ustalają zakres robót, które wykonawca będzie wykonywał osobiście lub za pomocą podwykonawców. W myśl art. 647¹ § 2 k.c. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Umowy, o których mowa w § 2 i 3, powinny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności ((...) § 4 k.c.)

Zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. ((...) § 5 k.c.)

Brzmienie art. 647¹ § 2 k.c. nawiązujące do sformułowań zawartych w art. 63 § 1 k.c. mogłoby skłaniać do wniosku, że wymagana w nim zgoda warunkuje ważność umowy, której dotyczy. Taki pogląd wspiera założenie o spójności systemu prawnego, w którym takie same terminy prawne powinny być rozumiane w jednakowy sposób. Jeżeli zatem w przepisach księgi pierwszej Kodeksu cywilnego zgoda na dokonanie czynności prawnej jest powszechnie rozumiana

jako przesłanka ważności czynności, której dotyczy, logiczne wydawałoby się, że tak samo powinna być interpretowana zgoda inwestora przewidziana w art. 647¹ § 2 k.c.

Jednak koncepcja uzależniająca ważność umowy zawartej przez wykonawcę z podwykonawcą, a także umowy podwykonawcy z dalszym podwykonawcą od zgody inwestora (a w wypadku kolejnego podwykonawcy - także od zgody wykonawcy), prowadzi do trudnych do zaakceptowania konsekwencji. Przede wszystkim godzi w zasadę swobody działalności gospodarczej (art. 20 i art. 22 Konstytucji RP), która wyraża się także w swobodzie nawiązywania stosunków umownych i kształtowania ich treści. Swoboda ta może być wprawdzie ograniczana w drodze ustawowej, jednak jedynie ze względu na ważny interes publiczny (art. 22 in fine Konstytucji RP). Przy tym, co wynika z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Powyższe normy wyznaczają kierunek wykładni oparty na założeniu, że ograniczenia swobody nawiązywania stosunków gospodarczych muszą być niezbędne i jasno określone, a wszelkie wątpliwości powstające przy oznaczaniu zakresu ograniczeń należy interpretować zwięźdząco. Trudno dopatrzeć się interesu publicznego, który przemawiałby za uzależnieniem ważności umów o podwykonawstwo robót budowlanych zawieranych przez dwa samodzielne podmioty od zgody inwestora. Jak bowiem zaznaczono w uzasadnieniu wyroku z 30 stycznia 2006 r., okoliczność, czy dłużnik wykonuje zobowiązanie sam, czy też posługuje się w tym celu innymi osobami stosunkowo rzadko ma znaczenie z punktu widzenia interesu wierzyciela. Według art. 356 § 1 k.c., wierzyciel może żądać osobistego świadczenia od dłużnika tylko wtedy, gdy to wynika z treści czynności prawnej, z ustawy albo z właściwości świadczenia. Art. 647¹ § 1 k.c. wprost formułuje obowiązek ustalenia w umowie o roboty budowlane zawieranej przez inwestora z wykonawcą, jakie zadania będzie realizował wykonawca we własnym zakresie, a jakie powierzy podwykonawcom. Powyższe przepisy mogą zatem stanowić jedynie podstawę do domagania się przez inwestora od wykonawcy osobistego wykonania określonych prac, natomiast nie podbudowują koncepcji o przyznaniu inwestorowi prawa decydowania o ważności umów, jakie wykonawca zawiera z podwykonawcą (lub podwykonawca z dalszym podwykonawcą). Nie bez znaczenia pozostają także podnoszone w piśmiennictwie argumenty praktyczne, wskazujące na możliwość opóźniania się procesów inwestycyjnych w związku z niepewnością co do ważności umów z podwykonawcami. Wreszcie nie można pominąć i tego, że uzależnienie ważności umowy o podwykonawstwo od zgody inwestora (ewentualnie także wykonawcy) prowadziłoby do osłabienia pozycji podwykonawców, którzy - mimo podpisania umowy z wykonawcą (podwykonawcą), zazwyczaj nalegającym na pilne przystąpienie do prac - nie uzyskiwaliby pewności, że podjęcie realizacji umowy będzie wykonaniem ważnego zobowiązania i nie spowoduje ostatecznie odmowy zapłaty nie tylko przez inwestora, ale i drugą stroną umowy, z powołaniem się na jej nieważność.

Następnym argumentem przemawiającym przeciwko przypisaniu przewidzianej w art. 647¹ § 2 k.c. zgodzie roli przesłanki ważności umów z podwykonawcami jest to, że art. 647¹ § 5 k.c. określa skutki wyrażenia zgody przez inwestora (inwestora i wykonawcę, w wypadku umowy między podwykonawcami) - polegające na ponoszeniu przez inwestora (i wykonawcę, gdy zgoda dotyczy umowy między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą) solidtarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. A contrario, brak zgody nie może zatem powodować nieważności umów z podwykonawcami, lecz jedynie wyłączyć solidarną odpowiedzialność, o jakiej mowa w art. 647¹ § 5 k.c. (Bieniek Gerard (red.), Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I-II, wyd. X)

W judykaturze wyjaśniono, że zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy z podwykonawcą może być wyrażona w dwojaki sposób: czynny (aktywny), polegający na wyraźnym lub dorozumianym oświadczeniu woli, lub bierny (pasywny), objawiający się brakiem zgłoszenia przez inwestora na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania określonych robót powierzonych podwykonawcy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 roku, sygn. akt III CSK 152/10). Zgoda czynna (w tym wyrażana w sposób dorozumiany) powinna się

odnosić do skonkretyzowanej umowy między wykonawcą a podwykonawcą, przy czym inwestor w chwili wyrażenia takiej zgody powinien posiadać pozytywną wiedzę o istotnych postanowieniach zatwierdzanej umowy, dotyczących zwłaszcza wysokości wynagrodzenia należnego podwykonawcy oraz zakresu powierzonych mu prac. Wiedza o tym elementach pozwala inwestorowi na ocenę ryzyka wynikającego z przyjęcia (przez udzielenie zgody) solidarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia danemu podwykonawcy (skonkretyzowany dług) - (por. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2008 roku, sygn. akt III CZP 6/08). W uzasadnieniu wyroku z dnia 26 czerwca 2008 roku (sygn. akt II CSK 80/08, M. Praw. rok 2008, nr 22, s. (...)) Sąd Najwyższy trafnie wskazał, że dla uzyskania zgody inwestora na zawarcie umowy z podwykonawcą nie jest konieczne przedstawienie inwestorowi przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu wraz z częścią dokumentacji. Wystarczy, gdy inwestor uzyska wiedzę o osobie podwykonawcy oraz treści umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą. Nieistotne jest źródło tej wiedzy, natomiast niezbędne jest, aby umowa została zindywidualizowana podmiotowo i przedmiotowo. Sąd Najwyższy w uzasadnieniach wyroków z dnia 16 kwietnia 2014 roku (sygn. akt V CSK 296/13) i z dnia 24 stycznia 2014 roku (sygn. akt V CSK 124/13, OSNC-ZD rok 2015, nr A, poz. 15) podkreślił, że do przyjęcia skutecznej zgody czynnej niezbędna jest wiedza inwestora o konkretnej umowie z konkretnym wykonawcą, a zgoda nie może być blankietowa i polegać na ogólnej akceptacji możliwości zawarcia przez wykonawcę umów z podwykonawcami.

Biorąc pod uwagę wszystkie cytowane powyżej rozważania, a także ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny uznać należało, że pozwany odpowiada w niniejszej sprawie solidarnie z wykonawcą (...) sp. z o.o. i jest zobowiązany do zapłacenia powódce wynagrodzenia za roboty budowlane odebrane w dniu 10 listopada 2016 roku. Oceniając zachowanie pozwanego, który pomimo formalnego sprzeciwu, co do zawarcia umowy między Winnicki z powodem, akceptował kolejne etapy prac wykonywanych przez powoda w 2016 roku, poprzez płatności za kolejne etapy robót, wskazać należy, że niekonsekwencja w zachowaniu przedstawicieli pozwanego, wskazuje ostatecznie na zaakceptowanie umowy z dnia 9 lipca 2015 roku.

Sąd nie podzielił argumentacji pozwanego, że nie znał on istotnych postanowień umowy z dnia 9 lipca 2015 roku oraz aneksu zawartego w dniu 27 czerwca 2016 roku co miałyby wyłączać jego odpowiedzialność solidarną jako inwestora. Zdaniem Sądu zostało wykazane przez powoda, że przedstawił pozwanemu umowę zawartą w dniu 9 lipca 2015 roku, co potwierdza pismo, w którym pozwany wskazał, że nie akceptuje przedstawionego projektu umowy z firmą podwykonawczą (...) sp. z o.o. o wykonanie dostawy i montażu wykładziny podłogowej. Zatem pozwany dysponował istotnymi postanowieniami umowy z 9 lipca 2015 roku. Następnie jak wynika z zeznań świadków jak i faktu, że od 10 maja 2016 roku pozwany regularnie przelewał wynagrodzenie na rzecz powódki za kolejne odebrane roboty budowlane. Przesłuchana w niniejszej sprawie pracownica urzędu miasta potwierdziła, że wynagrodzenie było przelewane za zgodą i wiedzą osób decyzyjnych w Urzędzie Miasta. Do dyspozycji płatności załączone były poszczególne faktury VAT, które powódka wystawiała na spółkę (...) sp. z o.o. Pozwana wypłacając wynagrodzenie nie kwestionowała kwot na jakie zostały wystawione faktury, ani faktu, że powódka wykonuje roboty budowlane na terenie Liceum Ogólnokształcącego przy ul. (...) w W. jako podwykonawca. Pozwanego postąpił, zatem niekonsekwentnie. Pierwotnie nie zaakceptował umowy, a następnie poprzez zachowanie w postaci wypłacania kwot odpowiadających wartościom robót wykonanych przez powoda, wyraził w dorozumiany sposób zgodę na zawarcie umowy powoda z Winnicki. Inna ocena zachowania pozwanego nie znajduje uzasadnienia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Strona pozwana nie wykazała, aby po pisemnym niezaakceptowaniu umowy zawartej w dniu 9 lipca 2015 roku, podejmowała jakiegokolwiek działania które potwierdzałyby stanowisko z pisma z dnia 16 lipca 2015 roku.

Odnośnie możliwości zapoznania się przez pozwanego jako inwestora z aneksem nr (...), który został zawarty 27 czerwca 2016 roku, Sąd uznał, że i z tym dokumentem mógł się zapoznać. Choć brak bezpośrednich dowodów, to jak wynika z zeznań pracownika urzędu miasta który nadzorował budowę z ramienia pozwanej, (...) W. wiedziało, że część robót na terenie Liceum Ogólnokształcącego przy ul. (...) w W. wykonuje spółka (...) najpóźniej na początku 2016 roku. Potwierdza to dodatkowo data pierwszego przelewu na rzecz powódki, który został wykonany w maju 2016 roku. Skoro w aneksie został rozszerzony zakres rzeczowy robót oraz został wskazany termin realizacji aneksu umowy na okres od 14 lipca 2016 roku do 18 lipca 2016 roku należało przyjąć, że przelewy dokonywane od sierpnia 2016 roku do września 2016 roku stanowiły wynagrodzenie również za roboty budowlane będące przedmiotem aneksu.

Pozwany przelewając na rzecz powoda wynagrodzenie, które mu przysługiwało za kolejne etapy budowy w pełni akceptował wartości jakie zostały wskazane w fakturach wystawionych na spółkę (...) (wykonawcę). Tym samym pozwany swoim postępowaniem przyznał, że odpowiada solidarnie z wykonawcą za wynagrodzenie powódki jako podwykonawcy, mimo początkowego braku akceptacji umowy z 9 lipca 2015 roku.

Zdaniem Sądu kwestia jakichkolwiek opóźnień w wykonaniu przez podwykonawcę pracy nie została przez pozwaną wykazana. Za nietrafioną należało również uznać argumentację pozwanego, że za oddaleniem powództwa przemawiają również zastrzeżone kary umowne. Kary umowne mogłyby być ewentualnie przedmiotem potrącenia, czy odrębnego postępowania sądowego. Prawo do korzystania z zapisów o karze nie może umożliwiać inwestorowi uchylanie się od odpowiedzialności wynikającej z art. 647¹ § 5 k.c.

Odnosnie zarzutu nie wykazania prac objętych dochodzoną fakturą, to wskazać należy, że z pisma Winnicki z dnia 28 sierpnia 2016 roku wynika, że w dniu 25 sierpnia 2016 roku odbył się częściowy odbiór prac, a 26 sierpnia odbiór inwestorski został przerwany z powodu stwierdzenia uwag co do wykonania prac i braku możliwości oceny realizacji przedmiotu umowy k. 104. Jak wynika z zeznań świadka D. Z. powód zszedł z placu budowy. Prace nie zostały w całości wykonane. Przyczyną braku zapłaty faktury z listopada 2016 roku było wyczerpanie limitu płatności przed odbiorem końcowym. Prace wykonane przez powoda były wykonane prawidłowo.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasadne jest żądanie zapłaty powodowi wynagrodzenia za roboty budowlane odebrane w dniu 10 listopada 2016 roku za które została wystawiona faktura VAT nr (S) FS-50/16/11.

Powództwo podlegało częściowemu oddaleniu w zakresie roszczenia o odsetki. Odpowiedzialność solidarna, o której mowa w art. 647¹ § 1 i 5 k.c., obejmuje jedynie wynagrodzenie należne podwykonawcy. W związku z tym, że przepis ten ma charakter wyjątku od zasady, nie można go interpretować rozszerzająco i traktować jako podstawy solidarnej odpowiedzialności względem podwykonawcy za zapłatę innych należności niż wynagrodzenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2015 roku, sygn. akt V CSK 95/15, L.). Pod pojęciem wynagrodzenia należy rozumieć zarówno należności za robociznę, jak i materiały zużyte do wykonania robót budowlanych. Przepis ten ma zastosowanie również do wynagrodzenia podwykonawcy remontu budynku lub budowli (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2008 roku, sygn. akt II CSK 112/08, MoP 2010, Nr 2, s. 109; P. Drapała, w: Gudowski, Komentarz, 2017, t. IV, art. 647¹, s. 785, Nb 12). W tym zakresie rozważania na tle art. 647¹ k.c. w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2017 roku zachowały aktualność w obecnym stanie prawnym. Istotne novum w kontekście zakresu solidarnej odpowiedzialności inwestora z generalnym wykonawcą wobec podwykonawcy oraz odpowiedzialności inwestora i generalnego wykonawcy z podwykonawcą względem dalszego podwykonawcy stanowi art. 647¹ § 3 k.c.

O zakresie roszczeń przysługujących podwykonawcy względem inwestora oraz roszczeń dalszego podwykonawcy przysługujących względem inwestora i generalnego wykonawcy, który nie jest jego kontrahentem, poza art. 647¹ k.c. rozstrzygają także przepisy o solidarności zobowiązań, w tym w szczególności art. 371 k.c. Oznacza to, że opóźnienie kontrahenta podwykonawcy z zapłatą wynagrodzenia per se nie powoduje, że roszczenie o zapłatę odsetek może być dochodzone przeciwko podmiotom ponoszącym solidarną odpowiedzialność na podstawie art. 647¹ k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 września 2012 r., sygn. akt IV CSK 91/12, L.; M. R., Odpowiedzialność, s. 107). Podmioty ponoszące solidarną odpowiedzialność na podstawie art. 647¹ k.c. są zobowiązane zapłacić odsetki za opóźnienie po skutecznym wezwaniu ich przez podwykonawcę do zapłaty wynagrodzenia. Roszczenie o spełnienie świadczenia o zapłatę wynagrodzenia wynikające z art. 647¹ k.c. ma bowiem charakter bezterminowy (tak: wyrok Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2015 roku, sygn. akt V CSK 95/15, L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 maja 2015 r., sygn. akt V ACa 827/14, L.; wyroku Sądu Najwyższego z 5 września 2012 r., sygn. akt IV CSK 91/12, L.).

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania odsetki wobec pozwanego będą biegły od 8 dnia od doręczenia ostatecznego wezwania do zapłaty. Powód wykazał, że wysłał do pozwanego wezwanie, jednak nie wykazał daty

doręczenia. Biorąc pod uwagę, że pozwanym jest miasto st. W. (przesyłki odbierane są przez osoby upoważnione i nie są awizowane), a doręczenia na terenie W. w roku 2017 odbywały się z opóźnieniem, dla potrzeb niniejszej sprawy Sąd przyjął, iż wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanemu po 14 dniach. Wezwanie do zapłaty powód nadał 27 lutego 2017 roku, początek biegu terminu odsetek ustalono na dzień 21 marca 2017 roku.

O kosztach orzeczono z uwagi na wynik sprawy na podstawie art. 98 k.p.c. Powodowi przysługuje zwrot opłaty od pozwu w kwocie 5.210 zł, kwoty 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (wyliczony w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r, poz.265 t.j.).